

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosova

Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Financave – Ministarstvo za Finansije – Ministry of Finance

Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Serijs 3: Ekonomska statistika

Indeks Uvoznih Cena K3 2020

AGJENCIA E STATISTIKAVE TË KOSOVËS
AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA
KOSOVO AGENCY OF STATISTICS

Predgovor

Agencija za Statistiku Kosova (ASK), odnosno Odeljenje Ekonomskih Statistika počela je objaviti Indeks Uvoznih Cena (IUC) u junu 2009.godine. Prikupljanje uvoznih cena počelo je početkom 2006.godine. Cene se prikupljaju kvartalno i pokrivaju najreprezentativnih uvoznih preduzeća koja su bila aktivna u većini opština za prvi kvartal 2006. godine - treći kvartal 2020.godine.

Publikacija sadrži tabelu Indeksa Uvoznih Cena na Kosovu na kvartalnoj osnovi, K1 2006 – K3 2020, godišnji prosek za 2006 - 2019 (2010 = 100) sa kvartalnim i godišnjim promenama u procentima, grafički prikaz, tabelu za težine, kvartalni indeks K3 2020, kvartalne promene (K2 2020 – K3 2020) i godišnje promene (K3 2019 – K3 2020) za sektore prema Harmonizovanom Sistemu.

IUC je pripremljen u skladu sa evropskim standardima i metodologijama i u saradnji sa stručnjacima iz Statistike Švedske i Švedske Agencije za Međunarodni Razvoj i Saradnju (SIDA). IUC je u razvoju i u budućnosti će biti dodato više podataka u vezi posmatranja cena.

Komentare, primedbe, predloge i sugestije u vezi ove publikacije su dobrodošli i oni se mogu poslati na email adresu: ekonomik@ks-gov.net

Publikaciju su pripremili:

Ismajl Sahiti Zamenik direktora odeljenja
Ibish Asllani – Šef divizije
Hamdi Jupolli - Šef sektora

Decembar, 2020

Zamenik izvršnog direktora ASK,
Ilir T Berisha

Skraćenice i simboli

IUC	Indeks Uvoznih Cena
ASK	Agencija za Statistiku Kosova
SCO	Svetska Carinska Organizacija
K1	Prvi kvartal
K2	Drugi kvartal
K3	Treći kvartal
K4	Četvrti kvartal
:	Šfra nije dostupna
0	Manje od polovine korišćene jedinice
-	Nije primenljivo
%	Procenat
W	Statistički ponderi (specifične težine)
∅	Prosek

S a d r ž a j

Strana

Indeks uvoznih cena (IUC) za treći kvartal 2020	4
Tabela 1: Indeks uvoznih cena (IUC) K1 2006 – K3 2020 (2010 = 100), kvartalne i godišnje promene u procentima	5
Tabela 1:Indeks uvoznih cena (IUC) K1 2006 – K3 2020 (2010 = 100), kvartalne i godišnje promene u procentima.....	6
Figura 1: Razvoj IUC, K1 2006 – K3 2020 (2010=100)	7
Tabela 2: Težine, Indeksi, tromesečjne i godišnje promene u procentima prema sekcijama Harmonizovanog Sistema	8
Metodologija	9

Indeks uvoznih cena (IUC) za treći kvartal 2020

Ukupan Indeks Uvoznih Cena na Kosovu je beležio rast od 0.3 % u K3 2020 u odnosu na K2 2020. U odnosu na K3 2019 uvozne cene su pale u proseku za -2.3 %.

Drugi kvartal 2019 – Treći kvartal 2020 0.3 %

Uvozne cene na Kosovu su porasle u proseku za 0.3 % u K3 2020 u odnosu na K2 2020. Veći rast cena beležen je u sektorima: koža i njeni proizvodi (6.1 %), transportna sredstva (3.5 %), mineralnih proizvoda (1.9 %), pogonski optički i lekarski instr.fotog.,muzič. instr. itd. (1.9 %), obuća (1.5 %), bazični metali i proizvodi od bazičnih metala (1.4 %), pogonske mašine i uređaji,meh.i električni uređaji (1.2 %), prehrambeni proizvodi, pića i duvan (0.7 %) i razni gotovi proizvodi (0.7 %).

Rast je uglavnom neutralizovan padom cena kod: biljnih proizvoda (-9.0 %), tekstil i tekstilnih proizvoda (-3.1 %), bazični papir i proizvodi od papira (-2.4 %), jestiva ulja (-2.1 %), plastika, guma i proizvodi od njih (-1.1 %), životinje, proizvodi životinjskog porekla (-0.6 %), proizvodi hemijske industrije (-0.4 %) i proizvodi od kamena i gipsa, keramički proizvodi i staklo (-0.2 %).

Treći kvartal 2019 – Treći kvartal 2020 -2.3 %

Uvozne cene na Kosovu su pale u proseku za -2.3 % između K3 2019 i K3 2020. Veći pad prema sektorima beležen je kod: mineralnih proizvoda (-17.7 %), tekstil i tekstilnih proizvoda (-14.1 %), metali i proizvodi od bazičnih metala (-2.9 %), bazični papir i proizvodi od papira (-0.4 %), proizvodi hemijske industrije (-0.2 %) i životinje, proizvodi životinjskog porekla (-0.1 %).

Pad cena uglavnom je neutralizovan rastom cena u sektorima : transportna sredstva (5.3 %), koža i njeni proizvodi (5.0 %), obuća (4.9 %), biljnih proizvoda (4.0 %), pogonske mašine i uređaji,meh.i električni uređaji (2.2 %), pogonski optički i lekarski instr.fotog.,muzič. instr. itd. (1.7 %), prehrambeni proizvodi, pića i duvan (1.5 %), plastika, guma i proizvodi od njih (1.4 %), proizvodi od kamena i gipsa, keramički proizvodi i staklo (0.7 %) i razni gotovi proizvodi (0.5 %).

Tabela 1: Indeks uvoznih cena (IUC) K1 2006 – K3 2020 (2010 = 100), kvartalne i godišnje promene u procentima

Godine	Tromesečne	Indeksi (2010 = 100)	Tromesečne promene u procentima	Godišnje promene u procentima
2006	K 1	86.2	:	:
	K 2	88.7	2.9	:
	K 3	89.1	0.5	:
	K 4	87.7	-1.6	:
	Prosek godine 2006	87.9	:	:
2007	K 1	89.4	1.9	3.7
	K 2	92.1	3.1	3.9
	K 3	91.1	-1.1	2.2
	K 4	91.6	0.6	4.5
	Prosek godine 2007	91.1	:	3.6
2008	K 1	95.0	3.6	6.3
	K 2	100.9	6.2	9.5
	K 3	102.5	1.6	12.5
	K 4	96.9	-5.4	5.8
	Prosek godine 2008	98.8	:	8.5
2009	K 1	93.7	-3.3	-1.3
	K 2	94.2	0.5	-6.6
	K 3	94.0	-0.2	-8.3
	K 4	94.3	0.4	-2.7
	Prosek godine 2009	94.1	:	-4.8
2010	K 1	95.7	1.5	2.1
	K 2	99.0	3.4	5.1
	K 3	101.4	2.5	7.9
	K 4	103.9	2.5	10.2
	Prosek godine 2010	100.0	:	6.3
2011	K 1	107.8	3.7	12.6
	K 2	108.4	0.5	9.5
	K 3	109.9	1.4	8.3
	K 4	111.0	1.0	6.8
	Prosek godine 2011	109.3	:	9.3
2012	K 1	113.9	2.6	5.6
	K 2	114.9	0.9	6.0
	K 3	115.4	0.5	5.0
	K 4	115.8	0.3	4.3
	Prosek godine 2012	115.0	:	5.2
2013	K 1	116.1	0.3	2.0
	K 2	115.0	-1.0	0.1
	K 3	114.8	-0.1	-0.5
	K 4	114.8	0.0	-0.8
	Prosek godine 2013	115.2	:	0.2
2014	K 1	115.5	0.6	-0.6
	K 2	114.3	-1.0	-0.6
	K 3	114.8	0.5	0.0
	K 4	114.4	-0.4	-0.3
	Prosek godine 2014	114.7	:	-0.4

Tabela 1 nastavak: Indeks uvoznih cena (IUC) K1 2006 – K3 2020 (2010 = 100), kvartalne i godišnje promene u procentima

	Tromesečne	Indeksi (2010 = 100)	Tromesečne promene u procentima	Godišnje promene u procentima
2015	K 1	113.8	-0.5	-1.4
	K 2	114.1	0.3	-0.2
	K 3	113.9	-0.2	-0.8
	K 4	111.8	-1.8	-2.3
	Prosek godine 2015	113.4	:	-1.2
2016	K 1	108.8	-2.6	-4.4
	K 2	109.6	0.7	-3.9
	K 3	110.7	1.0	-2.8
	K 4	113.2	2.2	1.3
	Prosek godine 2016	110.6	:	-2.5
2017	K 1	114.4	1.1	5.2
	K 2	114.3	-0.1	4.3
	K 3	115.3	0.9	4.2
	K 4	116.0	0.6	2.5
	Prosek godine 2017	115.0	:	4.0
2018	K 1	116.0	0.0	1.4
	K 2	117.0	0.9	2.4
	K 3	117.9	0.8	2.3
	K 4	120.5	2.1	3.8
	Prosek godine 2018	117.8	:	2.5
2019	K 1	120.0	-0.4	3.5
	K 2	121.6	1.3	3.9
	K 3	120.5	-0.9	2.1
	K 4	120.0	-0.3	-0.3
	Prosek godine 2018	120.5	:	2.3
2020	K 1	119.3	-0.6	-0.6
	K 2	117.3	-1.6	-3.5
	K 3	117.7	0.3	-2.3

Slika 1: Razvoj IUC, K1 2006 – K3 2020 (2010=100)

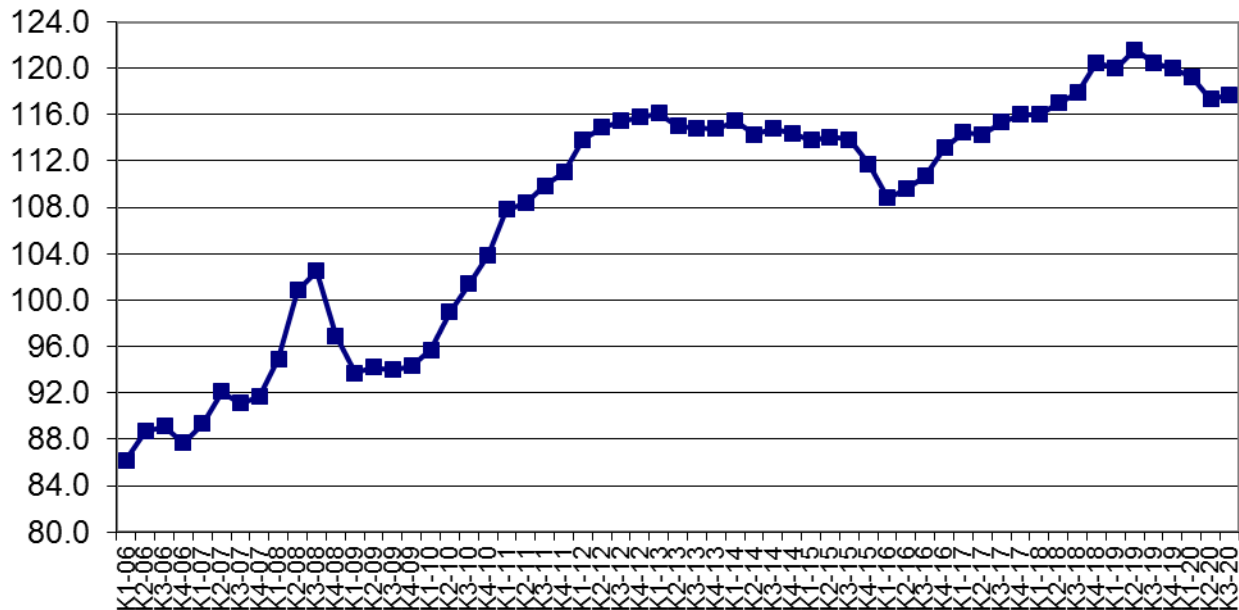

Tabela 2: Težine, indeksi, mesečne i godišnje promene u procentima prema sekcijama Harmonizovanog sistema

Šifra	Grupa	Težina	K3- 2020 2010 =100	<u>K3 - 2020</u> K2 - 2020	<u>K3 - 2020</u> K3 - 2019
01-21	IUC - Ukupno	1000	117.7	0.3	-2.3
01	Žive životinje, proizvodi životinskog porekla	38	137.5	-0.6	-0.1
02	Biljni proizvodi	50	207.8	-9.0	4.0
03	Jestiva ulja	10	149.9	-2.1	0.0
04	Prerađena hrana, pića i duvan	131	112.9	0.7	1.5
05	Mineralni proizvodi	147	118.8	1.9	-17.7
06	Industrijski hemijski proizvodi	80	110.1	-0.4	-0.2
07	Plastika,guma i srodni artikli	64	121.4	-1.1	1.4
08	Koža i njeni proizvodi	2	119.9	6.1	5.0
09	Drvo i proizvodi od drveta	26	130.3	0.0	0.6
10	Hartija i artikli od hartije	16	102.1	-2.4	-0.4
11	Tekstil i tekstilni proizvodi	44	83.0	-3.1	-14.1
12	Obuća	12	141.9	1.5	4.9
13	Proizvodi od kamena,gljine, keramike i stakla	34	116.8	-0.2	0.7
14	Biseri, drago kamenje, opl.metali itd.	:	:	:	:
15	Bazični metali i metalni proizvodi	100	102.8	1.4	-2.9
16	Pogonske mašine i uređaji, meh.i el..	118	106.3	1.2	2.2
17	Transportna sredstva	88	118.2	3.5	5.3
18	Optički i lekarski instr.fotog.,muzič. in. itd.	10	95.4	1.9	1.7
19	Oružje i municije	:	:	:	:
20	Razni proizvedeni artikli	28	120.7	0.7	0.5
21	Umetnička dela	:	:	:	:

Metodologija

Cene se prikupljaju na kvartalnoj osnovi u 7 regionalnih centara na Kosovu: Đakovici, Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prizrenu, Prištini i Uroševcu koji pokrivaju reprezentativne kompanije koje su bile aktivne u većini opština.

Počev od prvog kvartala 2006, cene su prikupljene na kvartalnoj osnovi za oko 180 artikala od sedamdeset preduzeća. Tokom 2006 mnoge nove procene su dodate i za period 2007-2008 broj prikupljenih cena je oko 250. Od 2009 godine broj prikupljenih cena je oko 300. Od 2015 godine broj prikupljenih cena je oko 500. Od 2018 godine broj prikupljenih cena je preko 600.

Rezultati su prezentirani prema Harmonizovanom sistemu Svetske carinske organizacije (SCO).

Podaci cena su prikupljeni za uzorak tipičnih transakcija za robe koje su uvezene na Kosovu.

Uzrokovanje i izračunavanje težina

Uzorak je dizajniran na osnovu podataka spoljne trgovine. Ovaj podatak se koristi za izračunavanje težina. Težine su zasnovane na informacijama iz komercijalnih podataka Y-1 (prethodna godina), a ažuriraju se na godišnjem nivou. Ažuriranjem težina za svaku godinu korpa IUC će odražavati promene u obrascima trgovine. IUC će se uticati i promenama cena i promenama strukture uvoza

Statistička promenljiva

Glavan promenljiva je cena; ona se može izveštavati u bilo kojoj valuti. Cene iskazane u stranim valutama se konvertiraju u EVRIMA. Monetarna jedinica računa i izveštavana, su, dakle, dodatna variabla. Kada su cene izveštavane u stranim monetarnim jedinicama, onda se koristi prosečan kvartalni kurs Švedske centralne banke za njihovo konvertiranje u EVRIMA.

Jednačine za izračunavanje indeksa

Indeks uvoznih cena može se opisati kao Lasperov (Laspeyres) indeks lančanog godišnjeg tipa. Lasperov indeks se definiše kako je dato u nastavku:

$$I^t = \frac{\sum_{i=1}^n P_i^t Q_i^0}{\sum_{i=1}^n P_i^0 Q_i^0} = \sum_{i=1}^n \frac{P_i^0 Q_i^0}{\sum_{i=1}^n P_i^0 Q_i^0} \times \frac{P_i^t}{P_i^0}$$

Gde su P^0 i P^t cene po jedinici u baznom periodu (0) i periodu poređenja (t), i Q^0 koja predstavlja količinu baznog perioda. Sabiranje se vrši pomoću proizvoda n. U gore datom centralnom elementu, indeks se iskazuje stepenom između sabirane vrednosti iznosa baznog perioda u periodu poređenja i u nivou cene. Indeks, takođe, može se iskazati kao finalni element, kao gruba prosečna ponderisana cena robe sa vrednostima perioda.

Indeks cena obračunava se aktuelnim kvartalom godine, kao period poređenja i četvrtim kvartalom u godini **Y-1** kao period referentne cene. Period težine je godinu **y-1**. Na ovaj način odnos je definisan kao:

$$I_{y-1,q4}^{y,q} = \sum_{s=1}^k \frac{V_s}{\sum_{s=1}^k V_s} \times \frac{P_s^{y,q}}{P_s^{y-1,q4}}$$

gde je vrednost težine V_s vrednost godišnjih transakcija koje su predstavljeni specifikacijom s . Sabiranje se vrši putem specifikacije k .

Broj lančanog indeksa se izračunava za kvartale i ukazuje na određen nivo cene kvartala u poređenju sa nivoom prosečne cene u 2010 (2010 = 100).

$$I_{2010}^{y,q} = \frac{100}{\frac{1}{4} \sum_{q=1}^4 I_{2009,q4}^{2010,q}} \times \prod_{Y=2010}^{y-1} I_{Y-1,q4}^{Y,q4} \times I_{y-1,q4}^{y,q}$$

Izračunavanje promena

Kvartalna promena izračunava se kao:

$$\left[\left(\frac{IMPI_0^{Y,q}}{IMPI_0^{Y,q-1}} \right) - 1 \right] * 100 = \text{Kvartalna procentualna promena}$$

$IMPI_0^{Y,q}$ = Indeks cena uvoza za tekući kvartal q

$IMPI_0^{Y,q-1}$ = Indeks cena uvoza za prethodni kvartal q-1

Godišnja promena se obračunava kao:

$$\left[\left(\frac{IMPI_{2010}^{Y,q}}{IMPI_{2010}^{Y-1,q}} \right) - 1 \right] * 100 = \text{Godišnja procentualna promena}$$

$IMPI_{2010}^{Y,q}$ = Lančani indeks uvoznih cena za tekući kvartal q

$IMPI_{2010}^{Y-1,q}$ = Lančani indeks uvoznih cena za prethodnu godinu i kvartal q

Agencija za Statistike Kosova

Kratak opis

Agencija Statistike Kosova je profesionalna institucija koja se bavi prikupljanjem, obradom i objavljivanjem službenih podataka statistika. Kao takav deluje od 1948.godine i prošao je kroz nekoliko istorijskih faza, strukturiran prema državnom uređenju tog vremena.

Dana 2. avgusta 1999, Agencija je nastavila svoj profesionalni rad (posle 9 godina prekida svih statističkih serija na štetu interesa Kosova), kao nezavisna institucija u okviru Ministarstva za državnu upravu. Od datum 12.12.2011 ove Agencije posluje u okviru Vlade Kosova. Kancelarija se finansira od Konsolidovanog budžeta Kosova, ali i od donatora za posebne projekte i tehničku profesionalnu podršku.

Agencija Statistike Kosova deluje na osnovu Zakona br.04/L-036, koji je stupio na snagu 12.12.2011, i Izmenu i Dopunu Zakona br. 06/L-058 koji je stupio na snagu 17.01.2019. Program Zvanične Statistike, 2018/2022 je na implementaciji za razvoj statističkog sistema u korelaciji sa statistikama Evropske unije (EUROSTAT-a).

Agencija Statistike Kosova ima sledeću organizacionu strukturu: *Departmane za proizvodnju statistika, Departman za ekonomske statistike, Departman za nacionalnih računa, Departman za statistiku stanovništva, Departman poljoprivrede i životne sredine i Departman za socijalne statistike. **Departmani podrške;** Departman za metodologiju i informatičku tehnologiju, Departman za politike, planiranja, kordinacije i komunikacije, Departman popis i istraživanje i Departman administracije. **U okviru Agencije takođe su obrazovana i Regionalne kancelarije** su u Đakovici, Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prizrenu, Prištini i Uroševcu.*

Ukupno zaposleni su 156 radnika, od njih 115 u sedištu Agencije, dok u Regionalnim Kancelarijama 41. Agencija ima sledeću kvalifikacionu strukturu: 123 sa visokom obrazovanjem, 15 sa višem obrazovanju i 18 sa srednjen obrazovanjem.

Mi imamo profesionalnu i tehničku saradnju sa svim ministarstvima Vlade Kosova, a posebno sa Ministarstvom ekonomije i finansija, Centralnom bankom Kosova, sa međunarodnim institucijama, EUROSTAT-om, Međunarodnim monetarnim fondom, Svetskom bankom, SIDA iz Švedske, DFID-om, UNFPA, UNDP, UNICEF i sa statistikama zemalja u regionu.

Agencija Statistike Kosova skoro u potpunosti pokriva teritoriju Republike Kosova, na osnovu strukture statističkih krugova, kao osnovna i jedina jedinica na nivou zemlje. Sva istraživanja sprovedena na terenu koriste uzorke koji pokrivaju ove popisne statističke krugove ali, i metodologiju skladu sa međunarodnim preporukama. Tokom prikupljanja statističkih podataka i izveštaja od izveštajnih jedinica angažuju se: stručnjaci, tehničari, administratori, građani mesnih kancelarija, terenski popisivači regionalnih kancelarija.

U 2011.godini uspešno je sproveden projekat Popisa Stanovništva, Domaćinstava i Stanova, dok u 2014.godini je takođe uspešno je sproveden Popis Poljoprivrede.Podaci dobijeni iz ovih popisa će imati važnu ulogu u izradu razvojnih politika.

Misija agencije; da zadovolji potrebe korisnika sa kvalitetnim, blagovremenim i objektivnim statističkim podacima, u vremenu i prostoru, tako da korisnici imaju pouzdane osnovne redovne preglede u interesu planiranja i razvoja tokom izrade projekata na opštinskom nivou i nivou zemlje. Da podrži vladine institucije, naučne institute, i akademiju, poslovna preduzeća kao i samostalne istraživače u cilju obezbeđivanja odgovarajućih informacija donosiocima odluka i drugim korisnicima na Kosovu.

- **Adresa:** **AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA,**
Ul. "Zenel Salihu", br. 4, 10000 Priština
- **Telefon:** +383 (0) 38 200 31 129
Izvršni direktor: +383 (0) 38 200 31 112
- **Fax:** +383 (0) 38 235 033
- **E-mail:** infoask@rks-gov.net
- **Veb-stranica:** <http://ask.rks-gov.net/>